

CENTRUL PENTRU DREPTURILE OMULUI DIN MOLDOVA

ЦЕНТР ПО ПРАВАМ
ЧЕЛОВЕКА В
МОЛДОВЕ

THE CENTER FOR
HUMAN RIGHTS
OF MOLDOVA

MD-2012, Moldova, Chișinău,
str. Sfatul Țării, 16

Tel: 234 – 800; Fax: 225 – 442

E-mail: cpdom@mdl.net

19.10.13 nr. 01-10/12
la nr. _____ din _____

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**

str. Alexandru Lăpușneanu nr.28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

Prezentată în conformitate cu articolul 25 lit. c) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională, articolele 38 alin. (1) lit. c) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995 și articolul 31 din Legea cu privire la avocații parlamentari nr. 1349-XIII din 17 octombrie 1997

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA
INTRARE NR. 47a
30 10 20 13

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Aurelia Grigoriu,
2. Avocat parlamentar,
3. Municipiul Chișinău, str. Sfatul țării 16
4. Tel: (022) 234 800

II. OBIECTUL SESIZĂRII

5. Prezenta sesizare are ca obiect de examinare art. IV din Legea nr. 158 din data de 05.07.2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și Legea nr. 221 din data de 19.10.2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Astfel, obiectul concret supus controlului:

- sintagma „*pe parcursul unui an calendaristic*” din alin.(3) art. 10 din Legea nr.1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, alin.(1) din art. 184¹ din Codul Vamal și alin.(1) și (2) lit.(e) din art. 348⁵ Cod Fiscal, inclusă prin Legea nr.158 din 05.07.2012 și Legea nr.221 din 19.10.2012.

6. Avocatul parlamentar consideră că modificările și completările respective contravin art.27, 46, 15, 16, 54 din Constituția Republicii Moldova, art. 2, 13, 17 din Declarația Universală a drepturilor omului, art. 2, 16, 26 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, art. 14, articolul 1 din Protocolul nr.1 adițional și articolul 2 din Protocolul Nr.4 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ȘI ARGUMENTELE ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTORA

7. Prin art. IV din Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 158 din 05.07.2012, Parlamentul a operat modificări și completări la alin.(3) articolul 10 din Legea nr.1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.185–189, art.1416). Astfel, modificările și completările operate au constituit următoarele:

În partea introductivă, cuvintele “rezidente și cele” se exclud, iar după textul “de pînă la 180 de zile” se introduce textul “pe parcursul unui an calendaristic”.

La litera b), textul “mijloacele de transport auto ale persoanelor fizice rezidente să fie deținute în proprietate sau cu drept de folosință, fapt confirmat prin actele respective” se exclude.

Aceste amendamente operate la art.IV potrivit Legii nr.158, au intrat în vigoare la data de 01 noiembrie 2012.

8. Prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 221 din 19.10.2012, Parlamentul a operat modificări și completări la Codul Fiscal. Prin urmare art.336 a fost completat cu pct. 14) prin care a fost introdus înțelesul noțiunii de - vinieta. Iar, Titlul IX a fost completat cu capitolul 3¹. Astfel, articolul 348³ alin.(3) prevede: „În cazul în care la ieșirea din țară se depistează autovehicule neînmatriculate în Republica Moldova care au circulat fără achitarea vinietai sau se constată că perioada de valabilitate a vinietai a fost depășită, organul vamal calculează taxa în cauză conform alin.(1) și nu permite trecerea frontierei de stat fără prezentarea documentului de plată ce confirmă achitarea taxei și a amenzilor”. În alin.(1) și alin.(2) din art.348⁵ la fel este prezentă sintagma „pe parcursul unui an calendaristic”. Iar alin.(5) indică: Perioada de valabilitate a certificatelor care atestă achitarea vinietai, prevăzută la alin.(2) lit. a)–d), nu poate depăși cumulativ 180 de zile pe parcursul unui an calendaristic.

9. La fel prin Legea nr. 221 din 19.10.2012 au fost operate modificări și completări la alin.(1) art. 184¹ din Codul vamal, prin care cuvintele “persoanele fizice nerezidente” se substituie cu cuvintele “persoanele fizice rezidente și cele nerezidente”, precum și răspunderea administrativă pentru conducerea vehiculului de către o persoană care nu deține vinieta.

10. Astfel, susținem că modificările operate prin actele legislative menționate, în special sintagmele „*persoanele fizice rezidente și cele nerezidente*” și „*pe parcursul unui an calendaristic*” îngrădesc drepturile fundamentale a cetățenilor ce dețin dubla cetățenie care folosesc vehicule înregistrate peste hotarele Republicii Moldova la libera circulație și dreptul la proprietate garantate de art. 27 și 46 în conexiune cu principiul fundamental la egalitate garantat de art. 16 din Constituția Republicii Moldova. Totodată, aceste îngrădiri contravin prevederilor art.54 din Constituție cu privire la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

11. Astfel, constatăm că aspectele privind restricțiile privind introducerea mijloacelor de transport pe teritoriul Republicii Moldova sunt reglementate de art.20 și art.184¹ Cod Vamal al Republicii Moldova, precum și de Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice nr.1569-XV din 20.12.2002 precum și în Codul Fiscal, Titlul IX, Capitolul 3¹.

12. La 23.12.2011 prin art. XX din Legea nr.267 „pentru modificarea și completarea unor acte legislative “ în vigoare din 13.01.2012, a fost instituit termenul de aflare a mijloacelor de transport cu numere de înmatriculare străină pe teritoriul țării ca fiind 180 zile. Reiese că la expirarea acestui termen cumulativ de 180 de zile pe parcursul unui an calendaristic, mijlocul de transport urmează a fi scos în mod obligatoriu și ca ulterior să permită trecerea frontierei de stat doar la expirarea anului calendaristic.

13. Totodată, potrivit pct.(5) și (6) din art.5 Codul Fiscal, este redat înțelesul ce face deosebirea dintre noțiunea de rezident și nerezident. La fel și Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice nr. 1569-XV din 20.12.2002 face distincție dintre persoană fizică rezidentă și persoana fizică nerezidentă.

14. Potrivit art. 24 din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 02.06.2000 permite pluralitatea de cetățenii. Totodată, această lege organică stabilește principiile ce stau la baza cetățeniei, cum ar fi spre exemplu: dreptul fiecărei persoane la o cetățenie și nediscriminarea cetățenilor, indiferent de temeiurile dobândirii cetățeniei. Considerăm că faptul deținerii mai multor cetățenii nu trebuie să constituie temei pentru imposibilitatea de a beneficia de același tratament în ambele state.

15. Făcînd cunoștință cu nota informativă la proiectul de Lege nr. 158, nu am găsit vre-o justificare cu privire la introducerea sintagmei „pe parcursul unui an calendaristic” după textul “de pînă la 180 de zile”.

16. Prin urmare, constatăm lipsa justificării obiective ce a stat la baza introducerii sintagmei „*pe parcursul unui an calendaristic*” și din care considerente *persoanelor fizice rezidente* li se aplică același tratament ca și *persoanelor fizice nerezidente* o dată cu operarea modificărilor și completărilor, pentru a exclude coliziunea cu respectarea drepturilor fundamentale la libera circulație și dreptul la proprietate inclusiv a cetățenilor cu dețin dublă cetățenie ce folosesc autovehicule neînmatriculate în Republica Moldova.

17. Dacă ne referim la dreptul comparat, spre exemplu în legislația statelor Bulgare, României, Ungariei, termenul de valabilitate a vinițelor sunt stabilite în zile, luni și ba chiar pînă la un an și nu pare să fie pusă vre-o obligație ca mijloacele de transport auto să fie scoase de pe teritoriu statului respectiv¹.

18. În sensul dispozițiilor constituționale, principiul egalității desemnează drepturi și libertăți egale pentru toți cetățenii, precum și îndatoriri fundamentale

---

¹ Ordinul nr.769 din 1 octombrie 2010 privind aprobarea normelor metodologice pentru aplicarea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri-naționale din România; Наредба за условията и реда за събиране на винетни такси за платено ползване на определени републикански пътища за определен срок Обн., ДВ, бр. 24 от 23 март 2004 г., в сила от 1 април 2004 г.

egale, indiferent de faptul unde sunt prevăzute: în Constituție, în legi organice, legi ordinare sau în alte acte normative. Violarea principiului egalității și nediscriminării are loc atunci când se aplică un tratament diferențiat în cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă, sau când există o disproporție între scopul urmărit și mijloacele folosite. Art. 16 din Constituție, principalul izvor al principiului egalității, este corelat cu alte articole – repere constituționale ale egalității și are trei componente: *Respectarea persoanei, Egalitatea, Nediscriminarea*. Totodată, principiul egalității nu trebuie confundat cu uniformitatea, care presupune un tratament juridic egal pentru toate cazurile și toate situațiile.

19. Jurisprudența Curții europene recunoaște că discriminarea poate rezulta nu numai din aplicarea unui tratament diferit unor persoane aflate în situații similare, ci și din aplicarea aceluiași tratament unor persoane aflate în situații diferite. Aceasta din urmă situație este denumită discriminare „indirectă” deoarece nu tratamentul este cel care diferă ci efectele acestuia, care vor fi resimțite în mod diferit de către oameni având caracteristici diferite. CEDO s-a bazat pe noțiunea de discriminare indirectă în unele din hotărârile sale recente, susținând „un tratament diferențiat poate lua forma unor efecte disproporționat negative ale unei politici sau măsuri generale care, deși este formulată în termeni neutri, practică discriminarea împotriva unui grup”(CEDO, *D.H. și alții /republica Ceha(57325/00)*, 13 noiembrie 2007, pct.184, CEDO, *Opuz /Turcia (33401/02)*, 9 iunie 2009, pct.183, CEDO, *Zarb Adami/Malta(17209/02)*, 20 iunie 2006, pct. 80)

20. Potrivit principiilor ce decurg din jurisprudența Curții europene, dreptul la libera circulație așa cum este recunoscut la paragrafele 1 și 2 ale articolului 2 din Protocolul nr. 4, are drept scop asigurarea dreptului în spațiu, garantat oricărei persoane, de a circula pe teritoriul pe care se află precum și de a-l părăsi; aceasta implică dreptul de a merge într-o țară la alegerea sa în care ar putea fi autorizat să intre (a se vedea, *mutatis mutandis, Peltonen împotriva Finlandei*, decizia Comisiei din 20 februarie 1995, D.R. 80-A, pag. 43, alin. 1). Rezultă că libera circulație ordonă interdicția oricărei măsuri ce ar putea aduce atingere acestui drept și ar putea restrânge exercițiul său în condițiile în care nu răspunde cerințelor unei măsuri ce ar putea fi considerată « necesară într-o societate democratică » atingerii obiectivelor legitime prevăzute de paragraful trei al articolului menționat anterior. Astfel, Curtea consideră că măsura prin intermediul căreia un individ este posedat de un document de călătorie, cum ar fi de exemplu un pașaport, reprezintă, fără nici-o îndoială, o ingerință în exercițiul liberei circulații (*Baumann împotriva Franței*, hotărârea din 22 mai 2001, nr. 33592/96, alin. 62, CEDO 2001-V).

21. Articolul 1 din Protocolul nr.1 adițional la Convenția Europeană a Drepturilor Omului consacră dreptul la respectarea bunurilor. Acest articol, care

garantează, în substanța lui, dreptul de proprietate, conține, în realitate, trei norme distincte: prima, care prezintă caracter general, enunță principiul respectării proprietății; a doua privește privarea de proprietate și o supune anumitor condiții; a treia recunoaște statelor competența, între altele, de a reglementa folosința bunurilor conform interesului general. Dacă mergem pe înțelesului noțiunii de „reglementare a folosinței bunurilor” Reglementarea folosinței bunurilor este orice măsură legală a statului prin care unei persoane nu i se permite să își utilizeze bunurile în maniera în care dorește, suferind astfel unele limitări, fără ca acestea să fie, prin natură și prin efecte, atât de importante încât să poată fi calificate ca o privare de proprietate.

22. Articolul 1 din Protocolul nr.1 a fost coroborat cu articolul 14 în materie fiscală și în cauza *Darby c. Suedia (CEDO, 23 octombrie 1990)*. În speță, domnul Darby a susținut faptul că a fost supus la plata unei taxe din cauza faptului că nu era înregistrat ca rezident în Suedia din punct de vedere formal a dat naștere unei discriminări între situația lui și cea a altor persoane care erau înregistrate și nu au fost obligate la plata taxei. Curtea a considerat că, având în vedere faptul că reclamantul se plângea nu de măsura în sine ci de efectul ei discriminatoriu, este indicat să analizeze situația lui prin coroborarea articolului 1 al Protocolului nr.1 care era incident în materie fiscală cu articolul 14 privind interzicerea discriminării.

23. Art. 54 din Constituția Republicii Moldova conține o clauză generală de restrângere a exercițiului unor drepturi. Ea reia în mare parte prevederile paragrafelor 2 ale articolelor 8-11 ale Convenției europene a Drepturilor Omului. Jurisprudența Curții europene de la Strasbourg a extins aceste prevederi și celorlalte drepturi relative. Astfel, condițiile pe care o ingerință în exercițiul unui drept trebuie să le îndeplinească sunt următoarele: Ingerința trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim, să fie necesară într-o societate democratică, să fie proporțională scopului urmărit. Tot aici, menționăm că orice ingerință trebuie să conștie într-o limitare justificată a drepturilor și libertăților omului și să nu ducă la discriminarea sau chiar la anularea acestora.

24. În concluzie, prin modificările și completările operate s-a creat o practică legală neutră prin care autoritățile restricționează în mod semnificativ dreptul la libera circulație și la folosirea bunului adică a vehiculului de către cetățeni în interes propriu pe teritoriul Republicii Moldova, mai cu seamă atunci când persoana deține dubla cetățenie.

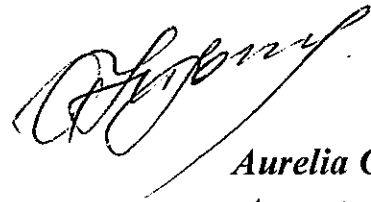
IV. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

25. Pentru considerentele expuse, călăuzindu-mă de prevederile art. 31 din Legea cu privire la avocații parlamentari, art.4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire

la Curtea Constituțională și art. 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale solicit exercitarea controlului constituționalității art. IV din Legea nr.158 din 05.07.2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative și a Legii nr. 221 din data de 19.10.2012 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în special:

- sintagma „*pe parcursul unui an calendaristic*” din al.3 art. 10 din Legea nr.1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice, alin.(1) din art. 184¹ din Codul Vamal și alin.(1) și (2) lit. e) din art. 348⁵ Cod Fiscal, inclusă prin art. IV din Legea nr.158 din 05.07.2012 și Legea nr.221 din 19.10.2012.

Cu cele mai înalte considerațiuni,

Aurelia GRIGORIU
Avocat parlamentar

V. DOCUMENTE ANEXATE

A. Prevederi ale Constituției

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului este republica.

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 9

Principiile fundamentale privind proprietatea

(1) Proprietatea este publică și privată. Ea se constituie din bunuri materiale și intelectuale.

(2) Proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului.

(3) Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.

Articolul 15

Universalitatea

Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 27

Dreptul la libera circulație

(1) Dreptul la libera circulație în țară este garantat.

(2) Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decît pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobîndită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobîndirii se prezumă.

(4) Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii.

(5) Dreptul de proprietate privată obligă la respectarea sarcinilor privind protecția mediului înconjurător și asigurarea bunei vecinătăți, precum și la respectarea celorlalte sarcini care, potrivit legii, revin proprietarului.

(6) Dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

[Art.54 în redacția Legii nr.351-XV din 12.07.2001, în vigoare 02.08.2001]

B. Prevederile actelor juridice internaționale cu privire la drepturile omului:

Declarația Universală a drepturilor omului* din 10.12.1948

Notă: Aderat la Declarație prin Hot. Parl. nr.217-XII din 8.07.90

Articolul 2

1. Fiecare se poate prevala de toate drepturile și de toate libertățile proclamate în prezenta Declarație, *fără nici o deosebire, în special de rasă, de culoare, de sex, de limbă, de religie, de opinie politică sau de orice altă opinie, de origine națională sau socială, de avere, de naștere sau decurgînd din orice altă situație.*

2. Pe lîngă aceasta, nu se va face nici o deosebire bazată pe statutul politic, juridic sau internațional al țării sau al teritoriului de care aparține o persoană, fie această țară sau teritoriu independente, sub tutelă, neautonome sau supuse unei limitări oarecare a suveranității.

Articolul 13

1. Orice persoană are dreptul sa circule liber și să-și aleagă reședința în interiorul unui stat.

2. Orice persoană are dreptul sa părăsească orice țară, inclusiv țara sa, și de a reveni în țara sa.

Articolul 17

1. Orice persoană are dreptul la proprietate atît singură cît și în asociere cu alții.

2. Nimeni nu va fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa.

Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice*

din 16.12.1966

Notă: Ratificat prin Hot. Parl. nr.217-XII din 28.07.90

Articolul 2

1. Statele părți la prezentul Pact se angajează să respecte și să garanteze tuturor indivizilor care se găsesc pe teritoriul lor și țin de competența lor drepturile recunoscute în prezentul Pact, fără nici o deosebire, în special de rasă, culoare, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare.

Articolul 16

Orice om are dreptul de a i se recunoaște pretutindeni personalitatea juridică.

Articolul 26

Toate persoanele sunt egale în fața legii și au, fără discriminare, dreptul la o ocrotire egală din partea legii.

În această privință legea trebuie să interzică orice discriminare și să garanteze tuturor persoanelor o ocrotire egală și eficace contra oricărei discriminări, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare.

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale* din 04.11.1950

Notă: Ratificată prin Hot. Parl. nr.1298-XIII din 24.07.97

Articolul 14. Interzicerea discriminării

Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.

PRIMUL PROTOCOL adițional la Convenție

Paris, 20.III.1952

Articolul 1. Protecția proprietății

Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale.
Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decît pentru cauză de utilitate publică

și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a *reglementa folosința bunurilor* conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

PROTOCOLUL Nr.4

**recunoscând anumite drepturi și libertăți, altele decât cele deja înscrise
în Convenție și în primul Protocol adițional la Convenție
Strasbourg, 16.IX.1963**

Articolul 2. Libertatea de circulație

1. Oricine se găsește în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa.

2. Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa.

3. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât acelea care, prevăzute de lege, constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, siguranța publică, menținerea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, protecția sănătății sau a moralei, ori pentru protejarea drepturilor și libertăților altora.

4. Drepturile recunoscute în paragraful 1 pot, de asemenea, în anumite zone determinate, să facă obiectul unor restrângeri care, prevăzute de lege, sunt justificate de interesul public într-o societate democratică.

Convenția Europeană cu privire la cetățenie din 06.11.1997

Notă: Ratificată prin Hot. Parl. nr.621-XIV din 14.10.99

Articolul 17

Drepturile și obligațiunile ce decurg din cetățenia multiplă

1) Cetățenii Statului Parte care posedă o altă cetățenie au, pe teritoriul acestui Stat Parte unde trăiesc, aceleași drepturi și obligațiuni ca și cetățenii acestui stat.

2) Dispozițiile prezentului capitol nu se referă la:

a) normele de drept internațional cu privire la protecția diplomatică sau consulară, acordată de către Statul Parte unuia dintre cetățenii săi, dar care posedă concomitent și cetățenia altui stat;

b) aplicarea normelor de drept internațional privat al Statelor Părți în cazurile ce se referă la cetățenia multiplă.

C. Legislația națională pertinentă

L E G E
Codul fiscal*
nr. 1163-XIII din 24.04.1997

Articolul 5. Noțiuni generale

5) Rezident:

a) orice persoană fizică care corespunde uneia din cerințele de mai jos:

i) are domiciliu permanent în Republica Moldova, inclusiv:

- se află la tratament sau la odihnă, sau la învățătură, sau în deplasare peste hotare;

- este persoană cu funcții de răspundere a Republicii Moldova, aflată în exercițiul funcțiunii peste hotare;

ii) se află în Republica Moldova cel puțin 183 de zile pe parcursul anului fiscal;

b) orice persoană juridică sau formă organizatorică cu statut de persoană fizică a cărei activitate este organizată sau gestionată în Republica Moldova ori al cărei loc de bază de desfășurare a activității este Republica Moldova.

6) Nerezident:

a) orice persoană fizică care nu este rezident în conformitate cu pct.5) lit.a) ori, deși corespunde cerințelor pct.5) lit.a), se află în Republica Moldova:

- în calitate de persoană cu statut diplomatic sau consular ori în calitate de membru al familiei unei asemenea persoane;

- în calitate de colaborator al unei organizații internaționale, create în baza tratatului internațional la care Republica Moldova este parte, sau în calitate de membru al familiei unui asemenea colaborator;

- la tratament sau la odihnă, sau la învățătură, dacă această persoană fizică s-a aflat în Republica Moldova exclusiv în aceste scopuri;

- exclusiv în scopul trecerii dintr-un stat străin în alt stat străin prin teritoriul Republicii Moldova (trecere tranzit);

b) orice persoană juridică sau formă organizatorică cu statut de persoană fizică care nu corespunde cerințelor pct.5) lit.b).

nr.1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice

a) *persoană fizică* – rezident sau nerezident care nu este subiect al activității de întreprinzător;

b) *persoană fizică rezidentă* – cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin sau apatrid care dispune de loc permanent de trai în Republica Moldova, ceea ce se confirmă prin actele respective;

c) *persoană fizică nerezidentă* – cetățean al Republicii Moldova, cetățean străin sau apatrid care nu este menționat la lit.b);

L E G E

**pentru modificarea și completarea unor acte legislative
nr. 158 din 05.07.2012**

Art.IV. – Articolul 10 din Legea nr.1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.185–189, art.1416), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

alineatul (3):

în partea introductivă, cuvintele “rezidente și cele” se exclud, iar după textul “de pînă la 180 de zile” se introduce textul “pe parcursul unui an calendaristic”;

la litera b), textul “mijloacele de transport auto ale persoanelor fizice rezidente să fie deținute în proprietate sau cu drept de folosință, fapt confirmat prin actele respective;” se exclude.

L E G E

**pentru modificarea și completarea unor acte legislative
nr. 221 din 19.10.2012**

Monitorul Oficial nr.228/732 din 31.10.2012

* * *

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.I. – Codul fiscal nr.1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 335:

alineatul (2):

litera b) se completează în final cu cuvintele “, cu excepția celor clasificate la poziția tarifară 8703 și a remorcilor atașate la acestea, clasificate la poziția tarifară 8716”

alineatul se completează cu litera g) cu următorul cuprins:

“g) taxa pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova, clasificate la poziția tarifară 8703, și de către remorcile atașate la acestea, clasificate la poziția tarifară 8716 (vinieta).”;

alineatul (2¹) se abrogă.

2. Articolul 336 se completează cu punctul 14) cu următorul cuprins:

“14) *Vinieta* – taxă pentru folosirea drumurilor din Republica Moldova de către autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova, clasificate la poziția tarifară 8703, și de către remorcile atașate la acestea, clasificate la poziția tarifară 8716, a cărei plată se confirmă printr-un certificat valabil pe o anumită perioadă de timp.”

3. Titlul IX se completează cu capitolul 3¹ cu următorul cuprins:

“Capitolul 3¹

TAXA PENTRU FOLOSIREA DRUMURILOR REPUBLICII MOLDOVA DE CĂTRE AUTOVEHICULELE NEÎNMATRICULATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA, CLASIFICATE LA POZIȚIA TARIFARĂ 8703, ȘI DE CĂTRE REMORCILE ATAȘATE LA ACESTEA, CLASIFICATE LA POZIȚIA TARIFARĂ 8716 (VINIETA)

Articolul 348¹. Subiecții impunerii

(1) Subiecți ai impunerii sînt persoanele fizice și persoanele juridice posesoare sau care au drept de folosință, confirmat prin actele corespunzătoare, asupra autovehiculelor clasificate la poziția tarifară 8703 și asupra remorcilor atașate la acestea, clasificate la poziția tarifară 8716, neînmatriculate în Republica Moldova și aflate în evidența unor alte state, care intră pe teritoriul Republicii Moldova sau care îl tranzitează.

(2) Nu sînt subiecți ai impunerii:

a) persoanele fizice și persoanele juridice care își plasează autovehiculele în regim vamal de import;

b) misiunile diplomatice, oficiile consulare și personalul acestora.

Articolul 348². Obiectul impunerii

Obiect al impunerii sînt autovehiculele clasificate la poziția tarifară 8703 și remorcile atașate la acestea, clasificate la poziția tarifară 8716, neînmatriculate în

Republica Moldova și aflate în evidența unor alte state, care intră pe teritoriul Republicii Moldova sau care îl tranzitează.

Articolul 348³. Cotele impunerii

(1) Cotele taxei se stabilesc conform anexei nr.2¹ la prezentul titlu, fiind exprimate în euro.

(2) În cazul în care pe teritoriul Republicii Moldova se depistează autovehicule neînmatriculate în Republica Moldova care circulă fără achitarea vinietai sau se constată că perioada de valabilitate a vinietai a fost depășită, organul de poliție sau echipa mobilă a serviciului vamal întocmește un proces-verbal de constatare a lipsei dovezii achitării taxei în cauză sau privind depășirea perioadei de valabilitate a taxei și transmite o copie a acestuia organului vamal.

(3) În cazul în care la ieșirea din țară se depistează autovehicule neînmatriculate în Republica Moldova care au circulat fără achitarea vinietai sau se constată că perioada de valabilitate a vinietai a fost depășită, organul vamal calculează taxa în cauză conform alin.(1) și nu permite trecerea frontierei de stat fără prezentarea documentului de plată ce confirmă achitarea taxei și a amenzilor.

Articolul 348⁴. Modul de calcul și de achitare a taxei

(1) Taxa se calculează pentru fiecare obiect al impunerii pentru perioada specificată la art.348⁵.

(2) Subiecții impunerii achită vinieta:

a) la posturile (birourile) vamale prin intermediul unei instituții financiare, în numerar și/sau prin virament, în lei moldovenești sau în valută străină la cursul oficial al leului moldovenesc valabil în ziua efectuării plății;

b) la punctele autorizate desemnate de autoritatea abilitată a administrației publice centrale, în numerar și/sau prin virament, în lei moldovenești sau în valută străină la cursul oficial al leului moldovenesc valabil în ziua efectuării plății.

Sumele încasate se varsă la bugetul de stat în aceeași zi sau în ziua lucrătoare imediat următoare.

(3) Persoanele juridice subiecți ai impunerii pot achita vinieta în prealabil, prin virament. În acest caz, ei vor prezenta la posturile (birourile) vamale originalul documentului ce confirmă achitarea taxei și vor lăsa o copie a acestuia.

(4) La achitarea vinietai, autoritatea competentă eliberează un certificat care atestă plata taxei. Forma certificatului și lista de documente în baza cărora se eliberează certificatul se stabilesc de Guvern.

(5) Subiecții impunerii sînt obligați să aibă asupra lor certificatul ce atestă achitarea vinietai pe întreaga perioadă de aflare pe teritoriul Republicii Moldova.

Articolul 348⁵. Perioada și termenele de valabilitate

(1) Subiecții impunerii pot achita vinieta pentru o perioadă de valabilitate de 7 zile, 15 zile, 30 de zile, 90 de zile și 180 de zile **pe parcursul unui an calendaristic.**

(2) Perioadele de valabilitate se determină astfel:

a) 7 zile – ziua corespunzătoare datei de început a valabilității și următoarele 6 zile;

b) 15 zile – ziua corespunzătoare datei de început a valabilității și următoarele 14 zile;

c) 30 de zile – ziua corespunzătoare datei de început a valabilității și următoarele 29 de zile;

d) 90 de zile – ziua corespunzătoare datei de început a valabilității și următoarele 89 de zile;

e) 180 de zile **pe parcursul unui an calendaristic.**

(3) Perioada de valabilitate a vinietei începe de la ora 0:00 a zilei solicitate de utilizator și expiră la ora 24:00 a ultimei zile a perioadei pentru care a fost achitată taxa.

(4) Dacă data de început a valabilității este ziua în curs, valabilitatea vinietei începe de la ora eliberării certificatului care atestă plata taxei și expiră la ora 24:00 a ultimei zile a perioadei pentru care a fost achitată taxa.

(5) Perioada de valabilitate a certificatelor care atestă achitarea vinietei, prevăzută la alin.(2) lit.a)–d), nu poate depăși cumulativ 180 de zile **pe parcursul unui an calendaristic.**

(6) În cazul schimbării deținătorului autovehiculului sau al cedării dreptului de folosință asupra acestuia vinieta își menține valabilitatea.”

4. La titlul IX, după anexa nr.2 se introduce anexa nr.2¹ cu următorul cuprins:

“Anexa nr.2¹

Taxa
pentru folosirea drumurilor Republicii Moldova de către
autovehiculele neînmatriculate în Republica Moldova
(vinieta)

Obiectul impunerii	Perioada (zile)	Taxa (euro)
Autovehicule clasificate la poziția tarifară 8703 și remorci atașate la acestea, clasificate la poziția tarifară 8716	7	2
	15	4
	30	7
	90	15

Art.II. – Articolul 184¹ din Codul vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20 iulie 2000 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 1 ianuarie 2007), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (1):

în partea introductivă, cuvintele “persoanele fizice nerezidente” se substituie cu cuvintele “**persoanele fizice rezidente și cele nerezidente**”, iar după cuvintele “fără achitarea drepturilor de import,” se introduc cuvintele “cu achitarea vinierei,”;

litera b) va avea următorul cuprins:

“b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare”;

la alineatul (3), cuvintele “Persoanele fizice nerezidente” se substituie cu cuvintele “Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente”.

Art.III. – Articolul 10 din Legea nr.1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.185–189, art.1416), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

la alineatul (1) litera b), ultima propoziție se exclude.

alineatul (3):

în partea introductivă, cuvintele “Persoanele fizice nerezidente” se substituie cu cuvintele “Persoanele fizice rezidente și cele nerezidente”, iar după cuvintele “admitere temporară,” se introduc cuvintele “cu achitarea vinierei și”;

litera b) va avea următorul cuprins:

“b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare;”.

Art.IV. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24 octombrie 2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr.3–6, art.15), cu modificările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. Articolul 232:

titlul articolului se completează în final cu cuvintele “sau vinieta”;
articolul se completează cu alineatele (3)–(6) cu următorul cuprins:

“(3) Conducerea vehiculului neînmatriculat în Republica Moldova, clasificat la poziția tarifară 8703, și a remorcii atașate la acesta, clasificată la poziția tarifară 8716, pe drumurile publice fără certificatul ce atestă achitarea vinietei pentru o perioadă mai mică de 7 zile

se sancționează cu amendă de 100 de unități convenționale.

(4) Conducerea vehiculului neînmatriculat în Republica Moldova, clasificat la poziția tarifară 8703, și a remorcii atașate la acesta, clasificată la poziția tarifară 8716, pe drumurile publice fără certificatul ce atestă achitarea vinietei pentru o perioadă mai mare de 7 zile

se sancționează cu amendă de 130 de unități convenționale.

(5) Săvârșirea repetată, în cursul aceluiași an calendaristic, a contravenției prevăzute la alin.(3) de către o persoană sancționată deja pentru această contravenție

se sancționează cu amendă de 130 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, și cu amendă de 200 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice.

(6) Săvârșirea repetată, în cursul aceluiași an calendaristic, a contravenției prevăzute la alin.(4) de către o persoană sancționată deja pentru această contravenție

se sancționează cu amendă de 150 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, și cu amendă de 300 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice.”

2. La articolul 403 alineatul (1), după textul “art.79 alin.(3),” se introduce textul “art.232 alin.(3)–(6),”.

Art.V. – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 noiembrie 2012.

(2) Pînă la elaborarea și adoptarea cadrului normativ privind modul de eliberare a certificatului ce atestă achitarea vinietei, se va utiliza un certificat care va conține următoarele informații:

- 1) numărul și seria certificatului;
- 2) codul statului în care autovehiculul se află la evidență;
- 3) numărul de înmatriculare a autovehiculului;
- 4) numărul și seria documentului de plată ce confirmă achitarea taxei;
- 5) data eliberării certificatului;
- 6) perioada de valabilitate;
- 7) data expirării valabilității;
- 8) mărimea taxei achitate.

Certificatul în cauză este valabil numai dacă este însoțit de documentul de plată ce confirmă achitarea taxei. Forma certificatului și lista documentelor în baza cărora se eliberează certificatul se stabilesc de Serviciul Vamal.

Subiecții impunerii sînt obligați să aibă asupra lor certificatul în cauză pe întreaga perioadă de aflare pe teritoriul Republicii Moldova.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI   Marian LUPU

Chișinău, 19 octombrie 2012.

Nr.221.

Legea

cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024-XIV din 02.06.2000

Articolul 24. Cazurile de pluralitate de cetățenii

(1) În Republica Moldova, pluralitatea de cetățenii se permite:

a) copiilor care au dobîndit automat la naștere cetățenia Republicii Moldova și cetățenia unui alt stat;

b) cetățenilor săi care dețin concomitent cetățenia unui alt stat, cînd această cetățenie este dobîndită automat prin căsătorie;

c) copiilor cetățeni ai Republicii Moldova care au dobîndit cetățenia unui alt stat în urma înfierii;

d) dacă această pluralitate rezultă din prevederile acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte;

e) în cazul cînd renunțarea la cetățenia unui alt stat sau pierderea ei nu este posibilă sau nu poate fi rezonabil cerută;

f) în alte cazuri prevăzute de prezenta lege.

(2) În interesele republicii și în cazuri excepționale, cetățenii unor alte state pot deveni și cetățeni ai Republicii Moldova, prin decret al Președintelui Republicii Moldova, dacă nu cad sub incidența art.20 lit.a)-d).

(3) Dobîndirea de către cetățeanul Republicii Moldova a cetățeniei altui stat nu atrage pierderea cetățeniei Republicii Moldova.

(4) Cetățeanul Republicii Moldova care posedă cetățenia altui stat, în raporturile cu Republica Moldova, este recunoscut numai ca cetățean al ei, cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(1) lit.a)–e) și alin.(2).

Articolul 7. Principiile generale ale cetățeniei

Regulile asupra cetățeniei Republicii Moldova se întemeiază pe următoarele principii:

- a) dreptul fiecărei persoane la o cetățenie;
- b) nediscriminarea cetățenilor, indiferent de temeiurile dobândirii cetățeniei;

L E G E
pentru modificarea și completarea unor acte legislative
nr. 267 din 23.12.2011

Art.XX. – Legea nr.1569-XV din 20 decembrie 2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.185–189, art.1416), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 3¹ alineatul (1) literele b) și c), după cuvântul “persoană” se introduce cuvântul “/călătorie”.

2. La articolul 5 alineatul (1) litera d), textul “Dacă valoarea în vamă a bunurilor depășește limita neimpozabilă indicată, drepturile de import se vor percepe reieșind din valoarea bunurilor în vamă (limita neimpozabilă menționată nu micșorează valoarea impozabilă a bunurilor)” se înlocuiește cu textul: “În cazul în care valoarea în vamă a mărfurilor depășește limita neimpozabilă de 200 de euro, drepturile de import se vor calcula pornind de la valoarea mărfurilor în vamă, iar limita neimpozabilă menționată nu micșorează valoarea impozabilă a acestora”.

3. La articolul 10:

alineatul (1):

litera a) va avea următorul cuprins:

“a) – mijloace de transport auto clasificate la poziția tarifară 8702 destinate transportării a mai mult de 20 de persoane și la pozițiile tarifare 8704 și 8705, precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare ce nu depășește 10 ani;

– tractoare clasificate la pozițiile tarifare 8701 10 000, 8701 20, 8701 30, 8701 90 500, 8701 90 900, precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare ce nu depășește 12 ani;

– tractoare clasificate la pozițiile tarifare 8701 90 110–8701 90 390, precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare ce nu depășește 20 de ani;

– mijloace de transport auto clasificate la poziția tarifară 8703 (cu excepția autovehiculelor de epocă), precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare ce nu depășește 7 ani;

– autovehicule concepute pentru transportul a maximum 20 de persoane, clasificate la poziția 8702, precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare ce nu depășește 7 ani,

procurate (obținute prin donație) în străinătate, cu condiția declarării și achitării drepturilor de import la organul vamal situat în punctul de trecere a

frontierei de stat. Mijloacele de transport menționate trebuie să fie scoase de la evidență de la autoritatea competentă a statului de expediere;”

alineatul se completează cu litera b) cu următorul cuprins:

“b) – mijloace de transport auto clasificate la poziția tarifară 8702 destinate transportării a mai mult de 20 de persoane și la pozițiile tarifare 8704 și 8705, precum și motoare și caroseriile lor, cu termenul de exploatare ce nu depășește 10 ani;

– tractoare clasificate la pozițiile tarifare 8701 10 000, 8701 20, 8701 30, 8701 90 500, 8701 90 900, precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare ce nu depășește 12 ani;

– tractoare clasificate la pozițiile tarifare 8701 90 110–8701 90 390, precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare ce nu depășește 20 de ani;

– mijloace de transport auto clasificate la poziția tarifară 8703 (cu excepția autovehiculelor de epocă), precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare ce nu depășește 7 ani;

– autovehicule concepute pentru transportul a maximum 20 de persoane, clasificate la poziția 8702, precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare ce nu depășește 7 ani,

obținute în folosință (fapt confirmat prin actele respective), cu condiția aflării acestora la evidență permanentă în alt stat și declarării lor la intrare în țară conform modului stabilit, fără achitarea drepturilor de import. Aceste mijloace de transport nu se plasează în niciun regim vamal.”

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

“(2) Persoanele fizice rezidente nu au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova:

a) mijloace de transport auto clasificate la poziția tarifară 8702 destinate transportării a mai mult de 20 de persoane și la pozițiile tarifare 8704 și 8705, precum și motoare și caroseriile lor, cu termenul de exploatare de peste 10 ani;

b) tractoare clasificate la pozițiile tarifare 8701 10 000, 8701 20, 8701 30, 8701 90 500, 8701 90 900, precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare de peste 12 ani;

c) tractoare clasificate la pozițiile tarifare 8701 90 110–8701 90 390, precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare de peste 20 de ani;

d) mijloace de transport auto clasificate la poziția tarifară 8703 (cu excepția autovehiculelor de epocă), precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare de peste 7 ani;

e) autovehicule concepute pentru transportul a maximum 20 de persoane, clasificate la poziția 8702, precum și motoarele și caroseriile lor, cu termenul de exploatare de peste 7 ani,

inclusiv cele obținute prin moștenire și în legătură cu stabilirea la loc de trai permanent în Republica Moldova, indiferent de regimul vamal ales.”

la alineatul (3), cifra “90” se înlocuiește cu cifra “180”.

Codul civil.
Cartea a doua - Drepturile reale (art.284-511)

TITLUL III
PROPRIETATEA

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 315. Conținutul dreptului de proprietate

(1) Proprietarul are drept de posesiune, de folosință și de dispoziție asupra bunului.

(2) Dreptul de proprietate este perpetuu.

(3) Dreptul de proprietate poate fi limitat prin lege sau de drepturile unui terț.

(4) Dreptul de folosință include și libertatea persoanei de a nu folosi bunul. Poate fi instituită prin lege obligația de folosire dacă nefolosirea bunurilor ar contraveni intereselor publice. În acest caz, proprietarul poate fi obligat fie să folosească el însuși bunul ori să-l dea în folosință unor terți în schimbul